

Pedwar prosiect ar y rhestr fer am ragoriaeth mewn cynaliadwyedd amgylcheddol

10/03/2022

Arddangosfa World of Good

Gwaith adnewyddu carbon isel ac arddangosfeydd sy'n cynnwys deunyddiau wedi'u hailgylchu a negeseuon amgylcheddol cryf a gydnabyddir ar restr fer Prosiect Cynaliadwy Amgueddfeydd + Treftadaeth y Flwyddyn eleni.

Am y drydedd flwyddyn yn olynol, rydym wedi partneru gyda Gwobrau Amgueddfeydd + Treftadaeth i noddi'r categori cynaliadwyedd. Mae pedwar ymgais a ddangosodd arferion cynaliadwyedd amgylcheddol rhagorol yn 2021 ar y rhestr fer ar gyfer ennil y wobwr – gallwch weld y rhestr isod.

Mae'r prosiectau a gynrychiolir ar y rhestr fer eleni wedi dangos gwydnwch, creadigrwydd ac awydd i esblygu ac ymateb i newid.

Anna Preedy, Cyfarwyddwr Amgueddfeydd + Treftadaeth

Mae gwobrau blynyddol Amgueddfeydd + Treftadaeth yn ddathliad o amgueddfeydd, treftadaeth a sefydliadau diwylliannol ledled y DU. Mae categori [Prosiect Cynaliadwy'r Flwyddyn](#) yn arddangos arfer gorau o ran cynnal prosiectau neu arddangosfeydd sy'n amgylcheddol gynaliadwy.

Ym mis Tachwedd y llynedd, cyhoeddwyd y bydd hyd at ddau enillydd y wobwr hon am y tro cyntaf yn 2022:

1. un sydd wedi defnyddio dulliau syml, fforddiadwy a hawdd eu trosglwyddo un sydd wedi cyflawni prosiect cyfalaf sy'n amgylcheddol gynaliadwy

Gwnaethom ehangu'r wobwr i ysbrydoli ac ysgogi prosiectau o bob maint i 'feddwl yn gynaliadwy'.

Dyweddodd Anna Preedy, Cyfarwyddwr Amgueddfeydd + Treftadaeth: "Er bod y ddwy flynedd ddiwethaf wedi bod yn heriol heb amheuaeth, mae'n ysbrydoledig gweld sut mae byd amgueddfeydd a threftadaeth wedi ymateb i'r her, wedi arloesi ac esblygu. Mae'r prosiectau a gynrychiolir ar y rhestr fer eleni wedi dangos gwydnwch, creadigrwydd ac awydd i esblygu ac ymateb i newid. Maen nhw'n cynrychioli'r gorau o'r goreuon."

Rhestr fer Gwobr Prosiect Cynaliadwy Amgueddfeydd + Treftadaeth y Flwyddyn

Wright a Wright: Adnewyddu Amgueddfa'r Cartref

Gweithiodd Wright and Wright gydag Amgueddfa'r Cartref i adnewyddu ac ehangu ei leoliad rhestredig Gradd I 300 mlwydd oed yn Llundain, heb unrhyw gynnydd cyffredinol yng nghais ynni'r adeilad.

Roedd y gwaith carbon isel yn cynnwys: inswleiddio toeau a lloriau, gosod gwres a thrydan newydd yn lle'r rhai a oedd yn cael eu gwresogi, a chloddio i greu gofod oriel newydd yn y llawr gwaelod isaf. Dim ond dau estyniad pafiliwn newydd a adeiladwyd ganddynt, ac mae to 'gwyrd' wedi'i blannu ar un ohonynt, wedi'i blannu â phlannu d?r isel sy'n gallu gwrthsefyll yr hinsawdd.

Llwyddodd y prosiect i aildefnyddio ac addasu'r adeiladau presennol yn gynaliadwy, tra'n parhau i gadw hanes cyfoethog y safle am genedlaethau i ddod.

To gwyrdd y pafiliwn newydd, gan ymestyn y gerddi presennol. Credyd: Amgueddfa'r Cartref

Discovering42: Arddangosfa Ail-ddychmygu Realiti

Nod yr arddangosfa Ail-ddychmygu Realiti oedd hysbysu, ysbrydoli a grymuso ymwelwyr i ymateb i broblemau gwastraff a sut mae'n cyfrannu at newid yn yr hinsawdd.

Wedi'i greu gan Discovering42, cwmni digwyddiadau creadigol o Gernyw, mae'r arddangosfa'n gynllun peilot ar gyfer canolfan gelfyddydau, gwyddoniaeth a chynaliadwyedd a arweinir gan y gymuned yng Nghernyw. Mae'n cynnwys gofod trochi sy'n defnyddio ystod eang o ddeunyddiau gwastraff, fel hen ddrysau a byrddau corff. Comisiynwyd artistiaid lleol, a oedd yn defnyddio deunyddiau a oedd ar gael mewn siop sgrap leol, neu a brynwyd yn lleol yn ail-law.

Mae'n cynnwys dros 20 o arddangosion, gan chwaraewr recordiau sy'n cael ei bweru gan feiciau sy'n defnyddio hen fodur peiriant golchi, i ystafell drych coedwig law wedi'i gwneud o ddrychau a roddwyd.

Arddangosfa o chwaraewr recordiau sy'n cael ei bweru gan feiciau gan ddefnyddio hen fodur peiriant golchi. Credyd: Ail-ddychmygu realiti

Amgueddfa Drafnidiaeth Dundee: Arddangosfa COP-26

Fel rhan o gydweithrediad wyth sefydliad o'r enw Museums For Climate Action, cynhaliodd Amgueddfa Drafnidiaeth Dundee arddangosfa yn COP-26 yn Glasgow. Archwiliodd sut y gall amgueddfeydd gefnogi'r newid i dechnoleg a ffyrdd o fyw sy'n ystyriol o'r hinsawdd.

Cafodd yr arddangosfa ei churadu o bell, ac roedd y cynnwys a'r deunyddiau a ddefnyddiwyd yn ystyried cynaliadwyedd amgylcheddol. Roedd deunyddiau rhyngweithiol yn cael eu huwchgylchu a'u hailddefnyddio, gan ddefnyddio inc di-doddydd, paneli arddangos ailgylchadwy, a char trydan o 1967.

Roeddent hefyd yn ymgorffori Nodau Datblygu Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig yng nghynnwys yr arddangosfa, megis llinell amser yr Alban ar gyfer gweithredu amgylcheddol, sy'n cynnwys gwahardd gwerthu cerbydau petrol a disel erbyn 2032.

Bydd y deunyddiau'n cael eu hailddefnyddio mewn arddangosfa newydd yn Amgueddfa Drafnidiaeth Dundee yn 2022, o'r enw: Ceir, COP-26 a'r Argyfwng Hinsawdd.

Trosolwg o'r gofod arddangos, gyda deunyddiau rhyngweithiol a phaneli wedi'u gwneud o ddeunyddiau wedi'u hailgylchu. Credyd: Amgueddfa Drafnidiaeth Dundee

Amgueddfeydd Wakefield a Chestyll: Arddangosfa World of Good

Mae World of Good yn ceisio ysbrydoli pobl i gymryd camau uniongyrchol ac ystyrlon ar yr argyfwng hinsawdd. Mae'n cynnwys:

- arddangosfa amlsynhwyraidd, a grëwyd gan ddefnyddio deunyddiau a dulliau cynaliadwy
- adnoddau addysgol ar gyfer ysgolion a chymunedau
- ymgyrch addewid gyhoeddus – sydd wedi ysgogi dros 1300 o addewidion ar-lein
- manifesto a chynllun gweithredu amgylcheddol ar gyfer eu gwasanaeth amgueddfeydd

Mae'r arddangosfa wedi'i hysbrydoli gan lythyrau Charles Waterton, amgylcheddwr o'r 19eg ganrif a adeiladodd warchodfa natur gyntaf y byd. Mae'n defnyddio sylwebaeth gan arbenigwyr enwog – fel Syr David Attenborough, Liz Bonnin a Chris Packham – i ysgogi gweithredu gan gynulleidfaoedd, darparu camau cyraeddadwy iddynt eu cymryd, a gwneud ymrwymiad i weithredu.

Yr artist Andy Singleton gyda rhai cerfluniau papur a greodd ar gyfer arddangosfa World of Good. Credyd: World of Good

Y seremoni wobrwyo

Bydd enillwyr ein rhestr fer yn cael eu cyhoeddi yn seremoni [Gwobrau Amgueddfeydd + Treftadaeth](#) eleni, a gynhelir yn Llundain ar 11 Mai 2022.

Ydych chi wedi cael eich ysbrydoli?

Rydym yn disgwyl i bob prosiect a ariennir gennym wella eu [cynaliadwyedd amgylcheddol a chreu manteision cadarnhaol i fyd natur](#). Os cewch eich ysbrydoli gan y prosiectau sydd ar y rhestr fer eleni, ac eisiau rhedeg prosiect cynaliadwy eich hun, darllenwch ein [canllawiau cynaliadwyedd amgylcheddol](#) a dysgwch fwy am [yr hyn yr ydym yn ei ariannu](#).

Efallai y bydd gennych chi ddiddordeb hefyd mewn ...

Astudiaeth achos: Pwll Jiwbilî Penzance

Sut i ystyried cynaliadwyedd amgylcheddol yn eich prosiect treftadaeth